

A black and white photograph of a dark, industrial interior. The walls are covered in graffiti, and a single chair is positioned in the center of the room, illuminated by a bright light source from above. The overall atmosphere is somber and mysterious.

PRAVÁ TVÁŘ
TEMNOTY
MICHAL SABÓ

Michal Sabó

**PRAVÁ TVÁŘ
TEMNOTY**

Věnováno mé lásce Kláře.

Kdo první propadne peklu, zvítězí jen tehdy, pokud mu nastaví pravou tvář a nezalekne se vlastního svědomí...

M.S

Úvod

Lidský život je svérázný. Nikdy nevíte, co zažijete, ani to, co se na vás může kdykoliv sesypat. S extrémní jistotou můžete kdykoliv předpokládat to nejhorší, co si dovedete představit, a to zejména když máte šťastné období. Protože žádné štěstí, nikdy netrvá věčně.

Darius Štítař. Zvláštní to typ člověka. Mohl mít vše, na co si může mladý člověk myslet. Ženy, úspěch, slibná kariéra. Tohle všechno on vyměnil za adrenalin, který mu poskytoval obživu, a díky kterému hojně prosperoval. Samota mu nevadila. Peníze, totiž byly životní jistota. Za ně si mohl koupit všechno. Jen dvě věci ne. Zdraví a klid na duši.

Jeho práce nepatří zrovna do seznamu obvyklých zaměstnání, která si můžete vybrat na úřadu práce. Pohyboval se v temném podsvětí, kde se mohl spoléhat jen sám na sebe. Nikomu tam nelze věřit. I ten kdo se tvářil jako přítel, mu kdykoliv mohl vrazit dýku do zad. Tzv. Šedá zóna. Lidé, kteří potřebovali projevit náklonost tím, že jim prokázal službu, za kterou dostal patřičně zapláceno.

A na peníze on slyšel. Hodlal si za ně splnit svůj sen, proto to všechno dělal. Než trávit nudné směny někde v továrně nebo v kanceláři, tak raději... No, to brzy zjistíte sami. Jedno je však jisté. Jeho prokletí má dvě jména. Literatura a ženy. Jedno má světu přinášet obrodu a vzdělání, druhé krásu a pocit spokojenosti. Jemu ale přinesou

jen zkázu. Pád z výšky na tvrdou zem a dlouhou cestu za hledáním a poznáním sebe samotného.

Jestli máte odvahu, tak můžete vstoupit. Už na Vás čeká. Pokud však trpíte problémy s tím, dojít si večer sám po tmě na záchod, tak raději knihu odložte, zabalte se do igelitového pytle, a běžte raději spát. Možná se vám uleví, ale zase nikdy nezjistíte, o co že se tady jedná.

M.S.

Kapitola 1

Nemám rád tyhle náhlé šichty. Klient vám zavolá pár hodin před prací a chce po vás službu. Takhle to prostě v mojí práci nechodí. Potřebuji čas na přípravu, prozkoumání prostoru a objektu kde budu práci vykonávat, a hlavně čas na duševní rozjímání, jestli mi to za to vůbec stojí. Zrovna tahle práce mi však za to stála. Kdo může říci, že si vydělá třicet tisíc za večer že?

Na to že je září, je venku v nočních ulicích nepředstavitelná zima, ještě znásobená vytrvalým deštěm. Stojím před vilou, kde se má uskutečnit má práce. Bydlím v tomhle městě sice už od svých dvanácti let, ale nejsem si vědom, že bych zde někdy byl. Jak bych se také jako člověk ze střední třídy dostal do takové noblesní čtvrti.

Instrukce jsem měl přesně zadané. Moc dobře jsem věděl, pro co jdu a co mě čeká. Rozhlédl jsem se, jestli mě někdo nesledoval. Nic. Kdo by také v tomhle odporném počasí běhal o půlnoci venku že? Přeběhl jsem ulici a rychlými, léty praxe naučenými, skoky jsem se dostal přes plot. Pomalu jsem došel k hlavním dveřím. Ještě jednou jsem se přesvědčil, zda adresa sedí. Ing. Alfons Novák. Bravo. Přesně ten, koho jsem potřeboval.

Natáhl jsem si kožené rukavice a vyndal si své nádobíčko na otevírání zámků. Koupil jsem ho před dvěma lety od jednoho bývalého zloděje v důchodu, který po deseti letech ve vězení praštil se

svou živností a stal se pekařem. Tohle jsem přesně očekával. Starý zámek. To je dobrá zpráva, protože je mnohem snažší ho otevřít, než ty nové bezpečnosti, často pojištěné pro případ vloupání ještě alarmem. Jsem už dost starý praktik, takže mi odemknutí netrvalo ani dvě minuty. Otevřel jsem dveře a pomalu vstoupil.

Dům byl prázdný. Přesně, jak mi řekl klient. Oběť byla i s manželkou na dovolené v Chorvatsku. Měl jsem volné pole působnosti. Rozsvítil jsem baterku s červeným světlem a vytáhl z kapsy plánek. I ten mi můj klient poslal. Můj cíl se nacházel v obývacím pokoji. Rychle jsem se zorientoval a došel do něj. Zastavil jsem se před obrovskou, masivní knihovnou.

Schoval jsem plánek do kapsy a vzpomněl si na slova klienta: „Třetí polička vlevo u okna.“ Dal jsem si baterku do úst a začal pročitat názvy knih. Konečně jsem narazil na tu, kterou jsem hledal. Bingo. Ještě jednou jsem zkontroloval název, uložil jsem knihu do bublinkové fólie, dal ji do své kožené kabely a vyběhl z domu ven.

Slušně jsem za sebou zamkl dveře. Přelezl jsem plot a utíkal jsem co nejrychleji za roh na tramvajovou zastávku. Nečekal jsem dlouho. Všechno jsem to měl promyšlené. Noční tramvaj dorazila za pět minut. Zvládl jsem akci se tříminutovým náskokem. Musel jsem se pochválit.

Dojel jsem až na konečnou, kde jsem vystoupil a došel k telefonní budce. Pravidlo číslo jedna: „Nikdy při takové práci nepoužívej mobil, jinak se může dříve či později stát, že vám ráno zaťuká na dveře policejní eskorta.“ Vytáhl jsem další lístek, kde jsem měl napsané kontaktní číslo svého klienta.

„Haló?“

„Tady je ten, kterého jste si najal.“

„Dobrý večer. Máte to?“

„Ano mám. Všechno proběhlo v klidu.“

„Výborně. Kde se sejdeme?“

„Bar Olympic za půl hodiny.“

„Dobře, budu tam.“

Zavěsil jsem. První část práce splněna, teď mě čeká ta druhá.

Kapitola 2

Do baru jsem dorazil s několika minutovým zpožděním. Nemohl jsem sehnat taxík a cesta sem pěšky z konečné tramvaje je dlouhá skoro dva kilometry, takže jsem se pěkně proběhl. Klienta jsem poznal v davu opilců a podivných existencí okamžitě. Seděl u stolu v noblesním, na míru šitém, obleku a pil kávu. Hned jsem se vydal za ním.

„Dobrý večer, příteli. Vypadáte, jako by vás polili vodou. Co si dáte?“

„Velkou skotskou.“

Klient objednal pití, já si zatím sundal mokrou bundu a pověsil ji na židli vedle sebe. S nelibostí jsem zjistil, že se mi v kapse rozmočily cigarety, objednal jsem si proto od servírky nové. Nepatřila zrovna mezi nejrychlejší, takže mi je přinesla rovnou s mou skotskou. Rozbalil jsem krabičku a vychutnal si svou první cigaretu za dnešní den. Druhé pravidlo je totiž motivace: „Splníš úkol a dostaneš to, co tolik miluješ.“

„Měl jste nějaké potíže?“

„Žádné. Až na to počasí.“

„Chápu. Je až k nevíře, jak může být v září takto sychravo.“

Zhluboka jsem se napil a ucítil, jak mi skotská dělá dobře.

„Máte ji tu?“

„Samozřejmě. A máte moje peníze?“

Můj šedovlasý klient kolem šedesátky vytáhl ze saka tučnou obálku a položil ji na stůl.

„Mohu si je nejprve přepočítat?“

„Ale jistě. Snad si nemyslíte, že by vás člověk jako já chtěl podvést.“

„Důvěřuj, ale prověřuj.“

Přišoupl obálku blíže ke mně a já ji pod stolem rozbilil. Nesedělo mi jedině. Místo třiceti tu bylo padesát tisíc. Klient se začal usmívat. Evidentně mu došlo mé překvapení.

„To je taková malá pozornost. Nikdy nevím, kdy vás zase někdy budu potřebovat.“

Schoval jsem peníze do kapsy, vložil si cigaretu do úst a podal klientovi z tašky jeho zakázku. Svítily mu oči radostí, když vybalil z fólie to, co chtěl.

„Konečně ji mám. Poslední do sbírky. Originál prvního vydání Ocelového města od mého milovaného Verna. Bože, jak moc vám děkuji, pane...?“

„Jméno není podstatné. Já svou část dohody splnil, vy jste zaplatil. Tím naše spolupráce končí.“

Vytáhl jsem z kapsy mapku a papírek s telefonem a spálil oboje v popelníku. Položil jsem na stůl peníze za pití a cigarety, vzal si bundu a odešel. Klient si toho patrně ani nevšiml, jak byl zabraný do svého nového miláčka. Vyšel jsem na ulici, zapálil si další cigaretu, zachumlal se do bundy a šel směrem domů. Cestou jsem to vzal menší oklikou. Nenápadnost je v této práci velmi důležitá.

Když jsem dorazil domů, tak už venku pomalu svítalo. Respektive, mělo svítat. Déšť stále sílil a město se zahalilo do skličujícího oparu mlhy. Můj byt mě přivítal tak, jak jsem byl za poslední dva roky zvyklý. Temnotou a tichem. Rozsvítil jsem světlo a pověsil bundu. Netoužil jsem po ničem jiném než po horké sprše a posteli.

Vešel jsem do koupelny a pustil sprchu s horkou vodou. Rád jsem ji takto předehrával, protože mě často zlobil bojler. Svlékl jsem mokré oblečení a dal ho na topení. Obálku s penězi jsem uložil k ostatním svým přivýdělkům do skryše pod parketami. Už se mi tam nahromadila pěkná hromádka za tento měsíc. S dneškem skoro dvě stě tisíc. Až skončí září, všechny peníze vezmu a odnesu je do banky uložit si je na účet. Dělal jsem to tak pokaždé. Neměl jsem moc rád, když jsem dlouho přechovával hotovost doma. Uschoval jsem peníze, vrátil parkety na své místo a šel do sprchy. Opět jsem se cítil, jako spokojený člověk.

Prohřátý ze sprchy, jsem vyndal z ledničky láhev ginu a nalil si jednu sklenku na dobrou noc. Po každé práci jsem si připadal jako bych zestárnul o deset let. Nechtěl jsem takhle žít celý život. Můj plán byl našetřit co nejvíce peněz a pak zmizet někam za hranice a zbytek života se válet. Bláhový sen.

Vypil jsem gin jedním hltem a ještě si vykouřil cigaretu. Hrozný zlozvyk, ale já ho ne a ne opustit. Uhasil jsem špačka a natáhl se do postele. Ujistil jsem se, že mám nastavený budík na půl dvanáctou dopoledne a pak už jsem se jen převalil na levý bok a usnul. S dneškem jsem byl spokojen.

Kapitola 3

Ke svojí práci profesionálního zloděje knih jsem se dostal ještě na vysoké škole. Paradoxně si mě poprvé objednal jeden nejmenovaný historik z městského muzea. Tehdy jsme spolu dlouho do noci pili v jednom baru a on mi neustále vyprávěl o tom, jak se v univerzitní knihovně válí roky jedna, dnes už nevím, jak se jmenovala, středověká kniha o historii města, a chřadne. Já mu tehdy z legrace nabídl, že jestli chce, tak mu ji opatřím. On mou nabídku přijal s vážnou tváří a dokonce mi za knihu nabídl pět tisíc, a to že za mě napíše bakalářskou práci, až budu ve třetím ročníku. Jako nadšený druhák, trpící hrůzou z toho jak musí za rok napsat obsáhlou práci o bůhví čem, jsem souhlasil.

Ukrást, knihu nebyl žádný problém. Knihovna tenkrát procházela rekonstrukcí. Všude se motali desítky dělníků a studentů, a tak jsem snadno knihu bez povšimnutí pronesl z archivu, samozřejmě jsem z ní předtím strhal veškeré obaly a čipy, které by mě mohli prozradit při odchodu. Pan historik byl nadšený. Já také. Ve dvaceti jedna letech pro mě bylo pět tisíc obrovská suma, obzvlášť když si vezmete, že jsem žil jen z platu brigádníka v supermarketu, který nestál za nic.

Školu jsem sice nedokončil kvůli blbému profesorovi u zkoušky z antického umění, ale díky správným kontaktům jsem si začínal slušně vydělávat drobnými krádežemi knih od sběratelů, z městských

archivů či antikvariátů. Čím více se platilo, tím více jsem se potápěl do světa zločinu a stal se ze mě zloděj na plný úvazek.

Dnes, o pět let později, už jsem byl ve světě podsvětí, tedy myslím toho hodnějšího a inteligentnějšího, velmi protřelým odborníkem, bez toho aby mě kdokoliv kdy při činu chytil. Byl jsem jako stín, který nelze polapit. A byl jsem na to pyšný. Kdyby ještě žili moji rodiče, kteří zahynuli v prvním ročníku mého studia při požáru našeho bytu, tak by na mě samozřejmě hrdí nebyli. Ale co. Za rok vydělávám více, než oni by vydělali za život, tak proboha co?

Kapitola 4

Zazvonil budík. Nesnášel jsem to. Probouzet se je snad horší než usínat. Vstal jsem a dal vařit vodu na kávu. Zapálil jsem si cigaretu a rozkašlal jsem se. Po ránu běžná rutina kuřáka. Došel jsem se vymočit, opláchl si obličej a dlouze se podíval do zrcadla. Měl bych se oholit. To strniště mi vůbec nesluší.

Zalil jsem si hrnek s kávou a otevřel si email. Jediná možnost jak mě oslovit bylo právě přes něj. Nikdo nevěděl, kde bydlím, ani jaké mám telefonní číslo. Měl jsem tři zakázky. První jsem rovnou smazal. Nehodlal jsem jet až na Moravu za necelých dvacet tisíc. Druhá mě docela lákala. Ukrást knihu s rytinami z patnáctého století z muzea architektury, to už byla výzva, a sto tisíc je velmi lákavá nabídka. Ale třetí možnost...

Ta mě něčím přitahovala. Strohý email znění: „Jestli chcete získat milion korun, tak čekejte dnes ve třináct hodin v kavárně Leopold na náměstí.“ Tomu se nedá odolat, a to ani nevím, o co vlastně jde. Na druhou stranu mě ale také napadlo, jestli se nejedná o promyšlenou past. Mohla to být sice policie, ale více bych věřil tomu, že to byl nějaký dobrák, kterého jsem někdy okradl a nyní si se mnou chtěl vyřídit účty.

Možné to bylo, ale zase kde by na mě vzal kontakt, který byl k mání jen od pár vyvolených, kteří krysu poznají na míle daleko.

Pořád tu ale visel ten milion. S milionem v kapse, a s tím, co už mám našetřené, bych si mohl hodně rychle splnit svůj sen o spokojeném blahobytu v cizině. Usrkl jsem kávy a zapálil si novou cigaretu. Nervózně jsem začal chodit po bytě. Ne! Jdu do toho. I kdyby mě to mělo stát cokoliv.

Seděl jsem v kavárně hodinu před schůzkou. Chtěl jsem mít jistotu, že se nejedná o podraz. Policajty poznám na míle daleko. I tak jsem předstíral bezvýznamného mladíka, který si přišel dát kávu a přečíst si noviny.

„Máte zde volno, pane?“

Odložil jsem noviny a uviděl jsem ženu kolem třicítky.

„Přijde na to.“

„Jste pan Štítář, že?“

„Odkud znáte mé jméno?“

„To není podstatné. Podstatné je to, jestli přijmete mou nabídku.“

„A to je jaká nabídka?“

Usmála se a posadila se naproti mně. Byla to modrooká blondýna, s výrazným a doleva zakřiveným nosem. Měla na sobě elegantní rudé šaty a přes ně černý koženkový plášť.

„Nebudeme chodit kolem horké kaše, pane Štítáři. Vy jste jediný, kdo může tento úkol splnit.“

„Dobrá, to mě těší, ale o jaký úkol by tedy mělo jít?“

„Jedná se o knihu mého pradědečka, která zůstala v jeho rodné chalupě v Sudetech. Musel ji tam ukrýt předtím, než jeho a celou mou rodinu vyhnali po válce Češi.“

„Tak moment. Já se specializuji pouze na umělecké a historické knihy. Jak mi to tady tak popisujete, tak se určitě bude jednat o nějakou nacistickou relikvii, o to já zájem rozhodně nemám.“

„Mohu vás ubezpečit, že se o žádnou relikvii nejedná. Jde o výtisk Fausta z roku 1900. Pradědeček tu knihu miloval, protože mu jí předčítal jeho otec před spaním. Strašně mu záleželo na tom, aby se kniha jednou vrátila zpět do rukou naší rodiny.“

„Fausta? Obyčejného Fausta? To mi chcete říci, že mi za jeho ukradení dáte milion korun? To se mi nezdá. Co za tím je?“

„Nic. Prostě jde jen o to dojet do vesnice Heřmanovice, objevit chalupu číslo popisné sedmnáct, dostat se na půdu a tam najít mou knihu. To je vše, co po vás chci. A ta finanční odměna? Zdědila jsem po našich příbuzných obrovskou sumu peněz a tak neváhám utratit jakoukoliv částku za dopravení knihy zpět.“

Zapálil jsem si, protože jsem se potřeboval uklidnit. Vůbec se mi to celé nezdálo. Fausta, i toho z roku 1900, najdete na spoustě aukcí. Dobrý antik by vám ji určitě také sehnal. Neplánoval jsem se zaplést do nějakého průseru pro nic za nic.

„Dáte mi, madam, čas na rozmyšlenou?“

„Máte tři dny. Pak si najdu někoho jiného. Tady je má vizitka. Dejte mi vědět včas.“

Zvedla se a odešla. Já zůstal sedět jako opařený a nevěděl jsem, co si mám o celém setkání myslet. Dopil jsem a zaplatil. Hlavně jsem potřeboval zjistit pár informací.

Kapitola 5

Má spolehlivá spojka, v propletené síti nás uměleckých zlodějů, byl můj, asi jediný, přítel Roman Neděla. Vystudovaný historik umění, který se tímto byznysem začal živit hned po revoluci, kdy lidé ze západu prahli po našich uměleckých dílech. Byl to malý a tlustý samotář a ke všemu také nerudný bručoun, který byl neustále hlavou přilepený ke knize, a zkoumal v katalogích umění a muzeí, co by se dalo dobře a rychle prodat.

Najít ho nebyl problém. Každé odpoledne trávil v hostinci Zlatá koruna na předměstí, kde popíjel rum s griotkou. Dojel jsem za ním taxíkem. Ten mě ale vyhodil asi půl kilometru od místa, protože mu praskla pneumatika. Dohodl jsem se s ním, aby tu na mě počkal, že jsem do hodiny zpátky. Uklidnil jsem ho, když jsem mu dal pět set jako zálohu.

Vešel jsem do zakouřené, typické čtvrté cenové. Dělníci koukali po práci na fotbal, dědové hráli karty. U zadního stolu v rohu seděl Roman a četl si nějakou zmuchlanou, brožovanou knihu.

„Servus, Romane, co čteš?“

„Servus, příteli. Ale, takovou blbost. Rodokaps z roku třicet devět. Ráno jsem ho našel u popelnic. Večer mu vylepším obal a zítra ho střelím za dva tisíce. A co ty, dáš si se mnou můj drink?“

„Ne díky, jsem tu jenom na skok.“

„Ále, dej si, nebo mě nasereš.“

Roman ukázal na hospodského dva zdvižené prsty a ten hned pochopil, o co jde.

„Romane, potřebuji poradit. Znáš tuhle ženskou?“

Podal jsem mu vizitku, kterou mi ona neznámá vnutila. Roman si ji letmo pohlédl, dopil sklenici a vytáhl z popelníku špačka, kterého si připálil sirkou.

„Tak kamaráde, narazil si na zlatou žílu. Tahle mrcha má tolik prachů, že neví, co s nima, a tak kupuje všechno, co si zamane. Co po tobě chce?“

„Chce, abych jel do pohraničí a přivezl jí Fausta jejího dědečka.“

„No a co je na tom divného? Faust. Běžná věc.“

„Běžná by byla, ale ona za něj nabízí milion.“

Roman zbělal. Hospodský před nás postavil panáky, a Roman oba dva vypil a hned objednal nové.

„Človče, tohle mi smrdí. Za Fausta normální člověk neplatí mega? Není pozlaceněj? Nebo není to originál první vydání ze starých dob Goetheho?“

„Ne, je z roku 1900.“

Roman vyplivl špačka a raději si vzal cigaretu, kterou jsem mu nabídl.

„No, na německou klasiku, jsem nikdy nebyl, ale nejsem si vědom, že by mělo být vydání z roku 1900 něčím zvláštní. Ať už jde o rytiny nebo vazbu, musel bych se podívat, ale ta knížka mi prostě přijde jako průměr. Takových ti po městě seženu dvacet, když budu chtít.“

„No a teď mi řekni, co mám teda dělat?“

„Hele, já bych to vzal. Milion? Kde ho dneska seženeš? A do pohraničí se dostaneš vlakem za hodinu, takže při troše dobré vůle to sfoukneš za den.“

Vypili jsme konečně společného panáka, půjčil jsem mu nějaké drobné, protože byl očividně na suchu, a šel zpátky k taxíku. Taxikář už měl kolo vyměněné a my zase mohli vyjet do města. Nechal jsem se vyložit rovnou před bytem. Schody jsem vyběhl značnou rychlostí. Chtěl jsem totiž co nejdříve na internetu zjistit, s čím mám tu čest.

Odemkl jsem, pověsil kabát, zul se a hned jsem startoval svou kouzelnou krabičku. Po čtyřech hrncích kávy, sněžení jedné instantní nudlové polévky a vykouření krabičky cigaret, jsem došel po třech hodinách na internetu k zjištění, že se vydání Fausta z roku 1900 ničím neodlišuje od ostatních. Maximálně jen barvou obálky a formátem písma a ilustrací, jinak ničím. Bloumal jsem ve slepé uličce.

Pořád se mi honilo hlavou, čím může být pro klientku, Markétu Rossněrovou, kniha tak důležitá. Že by opravdu šlo jen o morální záležitost vrácení pozůstalosti rodině? Nic jiného mě totiž nenapadlo. Zjistil jsem si také informace o vesnici Heřmanovice. Nacházela se dvacet kilometrů od hranic s Německem, měla sedmdesát obyvatel a dům číslo popisné sedmnáct stále ještě stál. Podle katastrálních dokladů nyní patřil nějakému Janu Bernáškovi, kterému táhlo na sedmdesát. Čím více jsem se hrabal v té kupě informací, tím více jsem byl přesvědčen nabídku vzít.

Zjistil jsem si také, že se dá ubytovat v nedalekém penzionu, který stál sto metrů za vesnicí u lesa. Hlavně jsem si ale ověřil, že do vesnice nejedí žádný spoj. Proto jsem si, nevím proč, ještě před schválením